

פרטי כל מט"א
מישיבת ועדת השירותים הצבוריים
סיום ג' י"ד סיון תש"ו 30.5.50
בשעה 08.30

חברי הועדה הנוכחים: היו"ר ח. כהן-מגורי
י. לם
י. גיל
א. תבורי
נ. הרפז
א. הכרמלי
ד. נצר

סוזניס: שר הסעד י.מ. לוין
מר לנדאו - מנהל משרד הסעד
מר יפת - מטעם משרד הסעד
מר קרמר - מטעם משרד הסעד

סדר - ה י ו ם : המסך הדיון בתקציב הסעד.

היו"ר ח. כהן מגורי: פותח את הישיבה.
בישיבה הקודמת הפסקנו את
סקירתו של מר קרמר בסעיף ספול בילד ובנוער. אני מציע שנשמע
עתה את המשך סקירתו של מר קרמר.

מר קרמר: הסעיף הראשון בטיפול בילד
הוא - סדור במוסדות סגורים, וכל יתר הסעיפים כגון: יצירה
מקומות קליטה חדשים, תמיכה במוסדות קיימים ועוד, הם סעיפי
לואי. את הסעיף ספול בילד בנינו מחדש, כדי לצאת מהמסגרת
שהיתה מקובלת עלינו מקודם - לספל רק במקרים דחופים ביותר ולהכנס
למסגרת של הטלת אחריות על הרשויות המקומיות האחריות למוסדות
וכן לכוון את דיכוז סדור הילדים. כן הוספנו סעיף מיוחד:
יצירת מקומות קליטה למוסדות סגורים. בתנו רשימה מפורטת אין
אנו מתארים את אפיקות הרחבת מקומות הקליטה; דברנו על יצירת
800 מקומות נוספים; עיבדנו תכנית ובאנו בדבריה על מוסדות מקיימים
והגענו לסכום כולל של 77 אלף לירות בהצעת התקציב שלנו לסעיף
זה. אגב, הבאנו בחשבון יצירת מקומות קליטה ראשונים לילדי
ערבים בשעור של 100 מקומות. עד עכשו לא היה קיים אף מוסד
לילדי ערבים. האוצר אטר בסעיף זה סכום של 15 אלף לירות, וכמוכן
שוב אנו הנמוק - חוסר כסף. בהתחשב עם צרכי המדינה ועם המצב
הכספי של המדינה לא דאינו כל יכולת לעמוד בוויכוח ולדרוש תוספת
והסכמו להצעה זו אשר תאפשר לנו ליצור 250-300 מקומות קליטה

נוספים על יד המוסדות הקיים כבר, כי בהם נמצאים כבר כל השירותים הכלליים כגון: בתי ספר, מטבח בתי מלאכה וכו'. וכאן אנו מגיעים לעצם התכנית של סדור ילדים. הטנה הצענו דבר חדש; דבר שלא היה קיים עד כה. עד כה הצענו השתתפות בטעור של 30% מההוצאות הכלליות של החזקת כל ילד וילד. ערכנו רשימת המוסדות שצריכים להשתתף ומספר מקומות הקליטה בהם מגיע ל-6000 ומתוכם עומדים לרשותנו 3468 מקומות במחיר סוציאלי העולה בטמוצע ל-15 1/2 לירות לחודש. ההפרט בין המחיר הסוציאלי ובין המחיר הרגיל הוא בדרך כלל ב-50% ולפעמים מגיע ל-70 אחוז. אנו אמרנו, שהמסדר ישתתף בטעור של 30% מההוצאות החזקה במקרים כלליים ובשלטת המקרים הבאים: עבדינים צעירים אשר בתוקף החוק אנו חייבים לסדר אותם; ב) מקרים ארציים אשר אין להטיל את האחריות להחזקתם על שום לסכה; ג) ילדי עולים - נשתתף בטעור של 70%, שהם בטמוצע 10 לירות לילד. האוצר לא קבל את הצעתנו בדבר השתתפות של 30%, אלא אשר את ההשתתפות בשלטת המקרים המיוחדים, אבל בצורה מקוצצת.

י. לם: כמה אתם מקבלים עבור החזקת עבדין צעיר?

מר קרמר: 15% לירות לחדש, אבל אנו מוסיפים לזה הלבשה, ציוד טעורי עזר וכו'.

אם האוצר לא קבל את ההצעה שלנו על 30%, היה צריך להוסיף 30% לשלטת הסעיפים המיוחדים, אבל הוא לא עשה כן.

ממה נבעה ההצעה שלנו על השתתפות של 30%. עד עתה היה סוק סדור הילדים נתון להתחרות בלתי פוסק בין הלסכה הסוציאלית, עלית הנוער ובינינו, ודבר זה גרם להפקעת מחירים במוסדות. היו מוסדות שניצלו את ההתחרות שהיתה קיפת בינינו ובין לסכה הסוציאלית ועלית הנוער מצד אחד ובין הרשויות המקומיות הטונות מצד שני. אני מבין, שיכולים להציל דאלה: מדוע לא הכרזנו על סדור ילדים כעל מצרך של שעת חיווט וטווע א הכרזנו פיקוח. לא יכולנו לעשות זאת, כי אילו היינו מכריזים על פיקוח, היה הדבר מחייב אותנו מיד לדאוג בעצמנו ליצירת מקומות קליטה וזה היה מכניס את הממשלה בהוצאות של מליונים לירות. כל יצירת מקום קליטה עולה 500-600 לירות. כיום ישנם מוסדות צבוריים אשר עושים כל מיני פעולות של גיוס והתנדבות ועל ידי כך הם מגייסים אמצעים למקומות קליטה. אנו משתתפים במכום של 50-100 לירות ליצירת מקום קליטה. עוד סבה גרמה לכך שכל אחד יסדר את הילדים לבדו והיא שהמוסדות היו משתמטים מכל פיקוח על התזונה ועל החנוך ודוגמא לכך, שערורית בית היתומים דיסקין אשר היא רק אחד הסיפמומים. הקשונים בסלקציה של הילדים לפי חכונותיהם גם כן גרמו לכך שכל אחד יסדר את הילדים לבדו; בבית דיסקין, למשל, הוחזקו ילדים דפקטיביים עם ילדים בריאים ומיותר לציין את ההשמעה ההרמנית במקרים כאלה. לאור כל הגורמים האלה ראינו לנכון ומצאנו זאת כדרך יחידה להגיע לידי פיקוח יעיל על המוסדות בצורה של השתתפות ב-30% בדמי החזקה כל ילד. והנה מתק האוצר את הסעיף הזה של השתתפות ב-30%. אני חייב להדגיש שעל ידי מחיקת הסעיף הזה נטלת מאתנו האפשרות לרכז ולקבוע את העניינים החיוניים של הילד.

סעיף סדור ילדים כלל בשנה הקודמת גם סדור ילדים מלשכות נחללות. אם נחליאל לא היתה עדיין רשות מקומית וקבלה תקציב של 100 לירות לחדש והיה קורה בה אטרון, חס וחלילה, כשם שקרה באבן יהודה, והיה צורך לסדר כמה ילדים במוסד לא היו יכולים לעשות זאת כי זה היה מערער את התקציב.

א. הכרמלי: נחליאל אינו מקום נכשל.

מר קרמר: אילו בחדרה היה קורה מקרה מיוחד והיה צריכים לסדר בשנה אחד מספר ילדים יוחר מהרגיל, שהוא בטמוצע 10 ילדים, זה היה מערער את יסודות

התקציב, היות ואי אפשר להעריך מלכתחילה את מספר המקרים שיקרו. מה עשה האוצר? לא מספיק שהוא מחק את ההשתתפות של 30% - הוא העביר את הסעיף המוגבל רק לגבי מקרים ארציים ועל ידי כך מחק את הסכום שהיה מיועד למקומות נחלים. זהו המצב לגבי סדור ילדים.

שר המעד פנה במכתב מיוחד אל שר האוצר בו הוא מודיע שאינו מוכן לשום קיצוץ בסעיף זה, היות ואין כל אפשרות להחמק מתשלום עבור אותם ילדי עולים, אשר נמצאים כבר במוסדות וכן ביחס למקרים ארציים.

כדי לאפשר מרג'נט של סדור יש צורך בחוספת מסוימת. אם לא תאושר החוספת של 30%, חייבת לבוא הגדלה לפחות ב-60% על 55.000 לירות.

ביחס להזנת ילדים. כאן קרה דבר מיוחד במינו. כאשר אושר התקציב לשנת 1949-50, זה היה בחדש ספטמבר, התחלנו לעשות את ההכנות הדרושות לפתיחת מפעל ההזנה; ראשית כל היינו צריכים למצוא את המרחוץ המתאים ושנית את האולמות המתאימים כך, שלמעשה כחחנו את המפעל רק בחדשים ינואר-פברואר מרץ. אם התקציב הזה שאושר לשנה שלמה הספיק רק לשלשה חדשים אדרבא עלו עתה את החשבון ותוכחו מהו התקציב הדרוש לנו למשך שנה שלמה. אמנם כחחנו כ-180 מסעות חנוספות, אבל התקציב הספיק רק לשלשה חדשים.

ד. נצר: האם סעיף הזנת ילדים כולל גם החזקת ילדים במעונות יום?

מר קרמר: אגיע גם לשאלת מעונות יום.

היו"ר ח. כהן-מגורי: לפני כשבועיים דרשה הועדה להזמין את כבוד שר המעד להשתתף בישיבת הועדה ולהשמיע את דעתו בענין התקציב. בישיבה הקודמת לא יכל כבוד השר להשתתף מפאת מחלתו. עתה, ע"ז בוא כבוד השר נשמע את דבריו ובאם תהיינה שאלות כבוד השר ישיב עליהן.

שר המעד י.מ. לוינ: הענין פשוט מאד. אנו בתור משרד המעד הגשנו הצעת תקציב לפי צרכי המשרד המגיעה לסכום של קרוב ל-4 מליון לירות. מובן, שאנו צריכים להתחשב עם המצב הכספי של המדינה. אמרתי פעמים רבות בישיבת הממשלה, שאנו צריכים לתת לאזרחים משהו ומורת המסים שהם משלמים. העליה שבאה עכשו היא עליה דלה וטניה ורבים בה המקרים הסוציאליים ויש צורך במעולה גדולה. בכל זאת, אני מוכרח להודות ששר האוצר שכנע אותי שאי אפשר לתת תקציב כל כך גדול למשרד המעד, אבל יחד עם זה לא הסכמתי לתקציב המקוצץ, ואני חושב שיש צורך בחוספת של חצי מליון לירות, כי יש צרכים דחופים מאד כמו למשל: סדור ילדים במוסדות.

גם לתקציב של שנה שעברה לא הסכמתי וכתבתי מכתב לאוצר אבל עלינו להתחשב במצב הכללי של המדינה.

היו"ר ח. כהן-מגורי: שמענו במלים קצרות את כבוד השר ועתה נעבור לשאלות.

ג. הרפז: בדיונינו הקודמים בטאלת התקציב הגענו לכלל מסקנה ששני הסעיפים הנצרכים ביותר לחוספת הם: הסעיף לעולה החדש והסעיף טפול בילדים.

תקציב לשנת 1950

ועתה אנו רוצים לברר נקודה זאת עוד הפעם.

אנו עומדים בפני מירוק המחנות אשר יטיל מעמסה כבדה מאד על הסעיף טפול בעולים. בסעיף זה לא ראינו כל הגדלה, היה לנו כבר נסיון בשטח הבריאות, שהזעזוע בא אחרי אשור התקציב. אינני רוצה שגם בשטח זה יבוא זעזוע כזה. עלינו להזהיר את משרד הסעד, שיאמץ באמצעים חזקים, שיבוא תיקון בשני הסעיפים האלה. אינני חושב שאנו צריכים להתעכב היום על שאר סעיפי התקציב. זאת יעשו החברים במליאת הכנסה. אבל בשני הסעיפים האלה אנו צריכים ביחד עם משרד הסעד להעמיד את הדברים כך שלא יבכלו לעבור עליהם.

י. גיל:

אני רוצה לעמוד על 4 נקודות בנוכחות כבוד השר. ענין העולים אשר עליו דבר מר הרפז הוא ענין חמור מאד; ענין של כיקוח נפש, שר הסעד לוקח על עצמו אחריות גדולה בענין העולים והוא לא יבכל לעמוד בפניה בתקציב המקוצץ. בישיבה הקודמת עשינו חשבון ביחד עם מר קרמר ונוכחנו, שלפי התקציב המוצע יוצא לכל עולה לירה וחצי לשנה בו בזמן שבימי הסוכנות הוקצב לכל עולה לירה וחצי לחדש. רציתי לשמיע את הדברים האלה בפני כבוד השר בכדי שידע מה עומד לפניו בשטח הסעד לעולה.

כבוד השר אמר, ששר האוצר שכנע אוחו וכו' וכו'. באינו בכנסת כיצד עמד שר האוצר והגן יכה מאד על משרד החוץ. אמנם אין כאן מקום לטאומים אופוזיציונים כי לפני כולנו מטרה אחת, אבל אני מוכרח להגיד, כשלקעתי יש נמות במשרד החוץ. אני חושב, שנתינת סעד ובריאות הם מחובתה הראשונה של ממשלה גובה מיסים.

כבוד השר הזכיר את אשר קרה בשנה הקודמת. אני מוכרח להגיד שכבוד השר מולזל בוועדה השירותים הצבוריים. בשנה שעברה בסוף שנת התקציב, כאשר נבחרה משלחת מטעם ועדת השירותים הצבוריים והלכה לוועדת הכספים בבקשה להגדיל את תקציב הסעד, נבחרו מר רוקח ומר אליטר מטעם ועדת הכספים ובקשו את שר האוצר להגדיל את תקציב משרד הסעד בסכום של 150,000 ל"י והנה אמר להם מר קפלן: מה רצונכם? כבר התפטרתי עם השר לוין, וכחוצאה מכך אמרו לי ה"ה רוקח ואליטר, כי זו היא הפעם האחרונה שהם דורשים תוספת למשרד הסעד. לפני כמה שבועות טוב רצינו לבחור משלחת לוועדת הכספים אך לא עשינו זאת כי חששנו שגם הפעם יהיה הסכם מוקדם של שר האוצר עם שר הסעד.

ברצוני להודיע, שאני אדרוש בכנסת את השני מליון לירות ששר האוצר קיצץ.

י. לם:

הייתי מציע לחברי הועדה לא ללכת בעקבות ידידנו מר גיל ולא לעשות חשבון מא אחראי ומי אשם. כולנו מעונינים למצוא דרך לאפשר למשרד הסעד למלא את התפקידים החשובים המוטלים עליו. אני חושב, שעלינו לדאוג לכך, שבויתוח על התקציב במליאת הכנסת יופיעו אנשים המתמצאים בעניני סעד וידרשם את הגדלת התקציב. מלבד זאת עלינו לדאוג לכך, שמשלחת מועדת השירותים הצבוריים תהיה נוכחת בוועדת הכספים בטעם הדיון על תקציב משרד הסעד.

לדעתי, משרד הסעד מטמל בפקידים שאינם שייכים לו. אני קרוב לחלק אחת של עבודת משרד הסעד והוא הטפול בעבריינים הצעירים ובאנשים המועמדים תחת פיקוחו של קצין הסעד. הטפול בעבריינים אינו סעד, אלא חנוף. אין זה סעד כאשר אנו מוציאים אדם ממספחה עזובה. כל זמן שהאדם הזה נמצא במספחה, משרד הסעד צריך לטפל בו, אבל ברגע שהוא מוצא משלטון המספחה המדינה היא אשר צריכה לדאוג לו במקום ההורים. לפי דעתי, סעיף זה צריך לעבור.

לרשות משרד החנוך או לרשות משרד המשפטים. דבר זה יחפוך למשרד המעד
עבודה רבה וכסף רב. אני מציע לוועדה לסקול את הצעתו.

א. הכרמלי: לי נדמה, שאין זה נכון לומר שחקציב
הממסלה הייתה להגן לדעת מעט אחת מה ממצא בישראל על סעד לא רק על
ידי הממשלה, הרשויות המקומיות והמוסדות הצבוריים. לו היינו יודעים
מהו חקציב הסעד בכלל ובמדינת ישראל, היתה מתגלית חמונה הרבה יותר
מלבבת, והיינו נזכחים, שצב הסעד במדינת ישראל במומן הכספי עומד
על כמה די גבוהה. משרד הסעד הציג סכום של 77 אלף לירות למוסדות
ילדים והאוצר אשר רק סכום של 58 אלף לירות. אני חושב, "האוצר
בדחתו סעיף זה ידע על השתתפות המוסדות הצבוריים במוסדות ילדים
במובן הטוב של הדבר.

בנוגע לעבודה סוציאלית בכללותה. לי
נדמה שאנו חייט מן היד אל המה; אם נקח את שטח העולים, הדי עולים
רבים מתלבטים בשאלה כיצד לקבל הלואה, כי אין להם ערבים, ובלעדיהם
אינו יכול לקבל הלואה קונסטרוקטיבית. לדעתי, הסעד הדחוף ביותר
הוא מתן הלואה לנזקק לה. עלינו לדרוש, שבכל חקציב שיאוצר יוכרס
סכום מסוים להקמת קרן קונסטרוקטיבית.

באשר לסדור ילדים, אינני מבין מדוע
איננו נגשיט להקמת מוסדות ילדים מסלנו. אני מבין, שנוח יותר וטוב
יחר להשתתף ב-30% מדמי החזקה כל ילד, אבל בעית סדור הילדים זו
היא בעיטה של המדינה. עליה להקים מוסדות משלה להחזקה הילדים. אינני
אומר שצורכים לעשות זאת בשנה אחת; אפשר להקים מדי שנה בשנה מוסד
אחד. רבותי, מה שקרה במוסד דיסקין עלול לקרות במקומות אחרים. לכן,
אני סומך יותר על מוסד המתנהל על ידי המדינה. לי נדמה, שהראוי לסדר
ילדים במוסדות הוא גדול מדי. הוצאת ילד מהמשפחה ואתה רגועה בטביל
המשפחה. אני חושב, שהעובדות הסוציאליות אינן מקפידות כל כך בקבינה
ילדים למוסדות. הייתי רוצה לדעת מהו אחוז הילדים הנמצא מחוץ לבית
בארצות אחרות.

בקשר למפעל הזנח הילדים. מפעל הזנח
הילדים הוא דבר חשוב מאד, אבל לאם הוא מקיף את כל ילדי בחי הספר.
ישנם מקרים, שבבית ספר אחד חלק מהילדים אוכל וחלק אינו אוכל ודוקא
האוכלים אינם נזקקים לכך. את המסעדה בבית הספר תחכמוני בירושלים
אפשר למגור, כי כל האוכלים בה יכולים בנקל לאכול בביחס, וישנן
הרבה מסעדות כאלה. לדעתי, אין צורך במסעדות במוסדי העובדים ומה
גם שזה מוגע ביסודות המוטב: אל לנו לשחרר את ההורים מטיפול בילדיהם
במדה שהם יכולים לעשות זאת. הייתי מבקש, שהעובדות הסוציאליות
תבדוקנה היטב לפני שהם מחליטות על קבלת ילדים למוסדות.

ד. נצר: אינני מטותרת מלהטיב למר גיל
על נקודות מסוימות שעמד עליהן בדבריו.
שר הסעד חבר בממשלה ועליו להתחשב בתקציב הכללי של הממשלה ולכן אין
צורך לבוא אליו בטענות על זלזול כלפי הוועדה. ועוד הערה: באווס
המקומות שחברי מפלגתו של האגודת גיל אחראים לחקציב, ידוע כי ליעירח
חל-אביב יש תקציב ובכל זאת אינה שולחת תולי רוח לבתי תולים מחוך
מענה של חוסר תקציב. בכל הנאומים במליאת הכנסת שמענו רק דרישה
אחת - צמצום בתקציב השוטף ולא שמענו כל דרישה על תוספות. לכן, עלינו
לבחור מטלחת לוועדת הכספים אשר תעמוד על תוספת לסעיפים הדוחקים
ביותר.

אני חולקת על דברי חברי הכרמלי בקשר
למוסדות הילדים. לי נדמה שעוד הרבה זמלא נגיע לידי רכוש כל העבודה
הסוציאלית בידי הממשלה. אני חושבת שאין שחוף מספיק בין משרד
הסעד והגורמים הצבוריים אשר עושים עבודה סוציאלית רחבה. לו היה
שיתוף כזה יכולנו להרחיב את שירותי הסעד במדה גדולה כמובן בהשאחה
של המדינה. אני קובלת כאן, בנוכחתו של השר, שעד עכשו לא מצאו
לנכון להקים מועצה סוציאלית אשר בה ישתתפו באי כוח ארגונים שונים
וידונו כיצד להרחיב את המעולה הסוציאלית.

שמענו מפי מר. לנדאו הרצאה מקיפה על בתי היתומים אשר בהם מתחנכים ילדי ישראל ומתגלות לנו המונה איומה על מוסדות אלה, והנה עכשו מסרד המער שוב מציע השתתפות של 30% במוסדות אלה. הייתי רוצה לדעת אם יש טיקוח על מוסדות אלה.

באשר לתקציב המער בכללו, הרי למעשה לא נדרוש 2 מליון לירות תוספת באשר לא נקבל אותם. לעומת זה אין לי טענות למשרד המער על שהגיש תקציב כזה; זה דבר אחר.

באשר לסעיף מדור ילדים, אני חולקת על דעתו של הכרמלי; אין זה הענוג להורים לשלוח את ילדיהם למוסד, ואני יודעת שנערכות בדיקות קפדניות טרם שמקבלים ילד למוסד. אינני יודעת אם משרד המער צריך בעצמו לפתוח מוסדות לילדים. לי נדמה שהרשויות המקומיות צריכות לעשות זאת, ובמקום שאין רשות מקומית יעשה זאת משרד המער. על כל פנים, ברור דבר אחד - הסכום שאושר על ידי האוצר אינו עונה את הצרכים.

סיסמה משרד המער היא - לתת כוח לעייף ולחמוך נופליה, לכן עלינו לוותר על סעיפים שאינם דוחקים בעת ולהגדיל סעיפים דחופים בכדי שנוכל למלא אחרי סיסמה זו. אפשר להעביר את סעיף הטפול בעברייניה למשרד החנוך וכן לוותר על הסעיף אבחנה רפואית.

ביחס לסעיף טפול בעולה, אני מצטרפת לדבריו של מר הרפז, וכן בקשר לרשויות המקומיות. אינני מדברת על הרשויות המקומיות המבוטאות, אלא על הנמשלות.

אחד התפקידים החשובים של הסעיף טפול בילד הוא - סדור ילדים במוסדות יומיים, כי מצד אחד הוא שומר על הילד ומצד שני זו היא עזרה לאם העובדת.

היו"ר ח. כהן מגורי: הייתי רוצה לדעת מה יחס הממשלה למוסדות הכרטיים. ישנם מוסדות זקנים הדורשים סכום גדול כדמי כניסה ומי שיש בידו הסכום נכנס למוסד ומי שאין בידו מתגולל בחובות.

בקשר למוסדות מגורים, הרי מחובת המדינה לדאוג לאותם הילדים שהורים עזבו אותם וכן לאותם הילדים שממבוח שונות הורים אינם יכולים לדאוג להם. אני מכיר הרבה משפחות שאינן יכולות להשתלט על ילדיהם וילדים אלה מטפיעים על ילדים אחרים. אני מברך על הקמת מוסדות פרטים לילדים דפקטיבים ותהא הבקורת עליהם אטר תהא.

מפעל הזנת הילדים חשוב לדעתי, הן לגבי העולים, והן לגבי המקומות הנחללים.

עד כמה שהבינוחי חוטבים להמסיק השנה את מפעל הקיטנות, במקרה שזה לא כך, הייתי מבקש לפתוח את הקיטנות במקומות שיש הכרח בהן בימי המגרא.

טר המער י.מ. לוין: אני חושב, שמר גיל הושר בכשרים; אין אצלי כל יחס של זלזול לכל אדם בישראל ומכל טכן לחבר הכנסת ומכל טכן לוועדת הכנסת אשר מטרתה לעזור למשרד המער. פשוט מאוד לא אמרו לי אף פעם שאני צריך להשתתף בישיבות הועדה. בישיבה הקדומה הייתי חולה, לפעמים קורים מקרים כאלה, אבל מכל מקום חשדת בכשרים.

ביחס לחקציב דאשחקד. אני חבר בממשלה אשר יש בה אחריות קולקטיבית. לא אמסור כאן על המלחמה אשר נלחמתי בממשלה בקשר עם החקציב של השנה הקודמת, וכן לא על האיום שאיימתי, שאעזוב את המשרד. על כל פנים אני לא הסכמתי לחקציב של השנה הקודמת ומה שאמר מר קפלן אינו נכון; אני לא התספרתי אתו, אלא שעברו כמה חדשים ולא היחה לנו כל אפשרות להמשיך בעבודה מחוץ לחקציב ולכן הוכרתי לקבל את מה שנתן האוצר.

כל ענין הסעד לעולים היה נתון בידי הסוכנות, אבל הסוכנות באה מדי כמעט אל הממשלה בבקשה כספית. נוסד מוסד לאום ובחור שר הסעד בקטתי להיות מיוצג בו אבל מטעמים פוליטיים הדבר לא נעשה.

אני מציע לוועדה לא לחבוץ את ה-4 מליון לירות שהוצעו על ידי משרד הסעד, כי זה לא יועיל אלא יזיק. לדעתי, עלינו להתרכז באותה הדברית שאמסר לחבוץ. בקטתי מהאוצר, וזה גם הובטח לי, כי בשעה שתעשה החלוקה הפנימית לא יחליטו עליה מבלעדיו.

איננו יכולים להסכים בשום פנים לסכום שהוצא למעוף האימול בילד ועלינו לעשות כל מה שאפשר בכדי לקבל תוספת למעוף זה, ובפרט לאחר שקלות הנוער הפסיקה לטור מקרים סוציאליים וכן יחומים מחוץ אמצעים.

מר הכרמלי, מובן שצריכה להקטן בדיקה קמדינית טרם שמקבלים ילדים למוסדות, אבל איננו יכולים למחוק את המעוף הזה מתקציבנו; לדעתי, זה יהיה אסון, כי מה נעשה עם אותם הילדים שאין להם משפחות. לדעתי, זו היא חובת המדינה לסמל בילדים בלי משפחות. וישנה עוד בעיה, ילדים בלתי נורמליים, וגם בהם צריכה המדינה לסמל.

שאלת הקמת מוסדות היא שאלה גדולה אם לעשות זאת בצורת דצנטרליזציה או בצורת צנטרליזציה. יחכן שהמדינה תקבל לרשותה את כל המוסדות, אבל יש סברה האופרת להשאיר את המוסדות הפרטיים בצורתם, כי המדינה לא חובלת להתקבר על כל הקשיים הכרוכים בהעברת המוסדות לרשותה. לדעתי, צריך למעול בענין זה בשתי דרכים: לעזור למוסדות הקיימים ולפתוח מוסדות חדשים.

מר הכרמלי דבר על מחן הלהאוח קונסטרוקטיביות לעולים. בהצעה החקציב שלנו הצענו לירות של 250 אלף לירות לקרן קונסטרוקטיבית אבל האוצר קצץ את הסכום והעמידו על 50 אלף לירות, ואני חושש שהוא יקצצו עוד מעט. על כל פנים אנו אפשר להגדיל את המעוף הזה, זה רצוי מאד. אנו הצענו גם סכום מסוים לקוחת גמילות חסדים וגם הוא נמחק על ידי האוצר.

ד"ר לט' נגע בשאלת העבריינים. אני חושב שענין העבריינים שייך למשרד הסעד, על כל פנים אני מוכן לתעביר אותו למשרד אחר, ודברתי על כך עם שר המשפטים, אבל אינני יודע אם זה יועיל למשרדנו, כי על ידי כך שנעביר את המעוף הזה לרשות משרד אחר תקציבנו לא יוגדל אלא ישאר כמו שהוא.

בענין האבחנה. ד"ר פולק שהוא המומחה לכך אמר לנו שאנו צריכים לעשות את הכל בכדי להשאיר את הילדים במשפחה ולא להכניסם למוסדות, אך לשם כך יש צורך בהחנות אבחנה הבודקות את המקרים השונים.

נציגי משרד הסעד מסרו לי כי בישיבה הקודמת נגעו חברים אחדים בשאלת המנגנון של משרד הסעד. אני חייב לומר לכם שאנו סובלים ממחסור בעובדים מקצועיים ובפרט בעובדות סוציאליות.

בענין מושבי זקנים ובתי יתומים. ידוע לכם, שהסוכנות והג'וינט הקימו מוסד משותף בשם "מלבן" העוסק בדברית אלה. שר האוצר החוץ במסך כל השנים, שאנו נקים מושבי

זקנים; הוא אמר שאם זאת יעשה הגו' ינט.

בקשר למוטבי הזקנים הקיימים, יש לנו כל כך הרבה קשיים שקשה לספר אותם. אתם יודעים שקיים ישוב ישן וישוב חדש, ויש חזקות וישנות מוסדות פרטים ומוסדות צבוריים. ישנם מוסדות שאנו צריכים פשוט לסגור אותם ואותו דבר לגבי בתי יתומים. אנו מחנים חנאים על המוסדות הללו ובמקרה שאינם ממלאים אחריהם אין דרך אחרת מאשר לסגור אותם.

בענין הזנת ילדיה, אני מוכן לעשות הכל בכדי לשפר מפעל זה. אינני יודע אם ידוע לכם שישנה ועדת המורכבת מגב' חייט מטעם משרד הסעד ומבא כוח משרד החנוך אשר מתפקידה לבקר את כל מוסדות הילדים בארץ.

אני רוצה לסייח ולומר: אם היה מסגה כל שהו מצדי אני מוכן לחקן אותו במדה האפשר ואני מוכן גם לעמוד אחכם בקשר המידי ובמקרה הצורך לשתף כעולה.

ד. נצר: אני מצאצא זאת כחובה להגיד, שבמשך היטיבות האחרונות שמענו סקירה מסודרת על העבודה במשרד הסעד ושל בעיות החקציב מפי הה"ה יפה וקרמר אשר ראינו אותם כשליחי השר.

נ. הרפז: אני חושב, שהועדה צריכה לסכם את 2 הנקודות הבאות: סעד לעולה ומוסדות סגורים, ולשלוח את המסקנות לוועדת הכספים.

י. גיל: אני מסכים לכל דבריו של מר הרפז אבל אני רוצה להמסיף נקודה על ישיבה: טעיה הרשויות המקומיות. דובר על כך בוועדה וגם מר יפה ומר קרמר אמרו, שאי אפשר להשאיר את החקציב לרשויות המקומיות במצבו הנוכחי.

אני מציע שתבחר מטלחה אשר חופיע בפני ועדת הכספים, ואם זאת אני אומר בנוכחות כבוד השר אבל בחנאי אחד, שלא יהיה הסכם מוקדם עם שר הסעד.

היו"ר ח. כהן מגורי: בישיבה הקודמת הצעתי, שמשרד הסעד יגיש הצעה ביניים אבל נאמר לי, שלמשרד הסעד אסור לעשות זאת בלי אטור הממשלה. הייתי רוצה ששר הסעד ימביר לי מדוע אסור למשרד הסעד להגיש חקציב ביניים.

שר הסעד: ישנה הצעה של משרד הסעד בסכום של 4 מליון ל"י וישנה הצעה האוצר. לנו אין כל אפשרות להציע הצעה אחרת מאשר זו על ה-4 מליון לירות, אבל אתם בתור ועדת הכנסת יכולים להציע הצעה אחרת. בתור ועדת הכנסת אתם רשאים להציע הצעה אחרת או לשנות את ההצעה הקיימת.

מר לנדאו: נתעוררו כאן כמה שאלות פנימיות. אני חסשב, שכדאי להקדיש ישיבה מיוחדת לבירור השאלות הללו.

נשמעו כאן הצעות להגדיל טעיה אחד על חשבון משנהו. זוהי אינה דרך טובה. עליכם לעשות מאמצים כדי לקבל

חוסכת ואז נוכל לעשות את החלוקה הסנימית בצורה אחרת מזו הקיימת. הטפול בעולה אינו מתבטא רק בטעיף סעד לעולה אלא בכל טעיף וטעיף יש חלק לטפול בעולים. כל העולים אשר הועברו לטפול הרשיות המקומיות נשארו בכל אותן עולים ואינם מקבלים את טיפולם מהטעיף סעד לעולה אלא מהטעיף סעד לחושב. אותו הדבר ביחס להזנת ילדים וטדור ילדים במוסדות. אני חוזר על דברי: יש צורך בחוסכת אבל לא על חשבון טעימים קיימים.

א. תבורי:

אני מציע שנבחר ועדה מענתת 3 חברים, אשר תדרוש חוסכת לשני הטעימים שעליהם דבר מר הרפז ואשר כולנו מאוחדים בדעה שהם זקוקים לחוסכת.

אני מתנגד באופן סרינציפיוני להצעה מר גיל לכלול בין שני הטעימים הזקוקים לחוסכת גם את הרשיות המקומיות.

אני מציע לבחור לוועדה משנה את החברים: גיל, נצר והכרמלי.

י. גיל: אני מציע לדרוש חוסכת בטכום של מליון לירה, כי גם אז נקבל רק חלק מזה.

ד. נצר: אנו כאן אנשי מפלגות שונות ובשעה שנוסיע בפני ועדת הכספים כל אחד יגיד את אשר יגיד. אני מציע לדרוש חוסכת של חצי מליון לירות. אל נשלה את עצמנו. מליון לירות לא נקבל.

היו"ר ה. כהן-מגורי: אני מציע, שנבחר את ועדת המשנה בישיבה הבאה.

י. לט: ועדת הכספים כבר החלה בעבודתה ויש צורך להוסיף בפניה בהקדם. אין לנו כל חלקי דעות בקשר למעיימים סעד לעולה וטפול בילד. במקרה שיהיו חלוקי דעות ועדת המשנה חביא אותם בפני מליאת הועדה בטבוע הבא.

היו"ר ה. כהן-מגורי: היות וישנה רק הצעתו של מר תבורי להרכב ועדת המשנה אני מעביר אותה בלי הצבעה.

ברצוני להודעת לכבוד אשר בשם כל הועדה על השתתפותו בישיבה זו.